

CAPÍTOL I
EN QUÈ LA NORTH POLAR PRACTICAL
ASSOCIATION LLANÇA UN DOCUMENT
A TRAVÉS DELS DOS MONS

—¿Esteu dient, senyor Maston, que penseu que una dona mai no hauria estat capaç de fer progressar les ciències matemàtiques o experimentals?

—Em sap molt de greu, però no hi tinc més remei, mistress Scorbitt —respongué J. T. Maston—. Que hi hagi hagut o hi hagi alguna notable matemàtica, especialment a Rússia, no seré jo qui ho negui, però, vista la seva conformació cerebral, no hi ha cap dona que pugui ser un Arquimedes i encara menys un Newton!

—Oh, senyor Maston, m'haurà de permetre protestar en nom del nostre sexe...

—Sexe certament encantador, però no pas fet per dedicar-se als estudis transcendents, mistress Scorbitt.

—Així, doncs, segons vós, senyor Maston, en veure caure una poma de l'arbre, cap dona no hauria pogut descobrir les lleis de la gravitació universal, com sí que va fer l'il·lustre savi anglès a la fi del segle XVII, ¿oi?

—En veure caure una poma de l'arbre, mistress Scorbitt, una dona no hauria pensat en cap altra cosa que no fos... menjar-se-la..., igual que va fer la nostra mare Eva!

—Bé, vaja, ja veig que ens negueu tota aptitud per a les altes especulacions...

—¿Tota aptitud?... No, no, mistress Scorbitt! Tot i que he de fer-vos observar que, d'ençà que hi ha habitants a la Terra i, per tant, dones, encara no hi ha hagut cap cervell femení que hagi fet

un descobriment semblant als d'Aristòtil, Euclides, Kepler o Laplace en el terreny de la ciència.

—¿I això és una raó? ¿El passat marca irrevocablement el futur?

—Ves, el que no ha passat en milers d'anys no passarà mai..., sens dubte!

—Doncs haurem de prendre alguna determinació, senyor Maston, i només som realment bones...

—Per ser bones! —respongué J. T. Maston.

I ho va dir amb l'amable galanteria de què és capaç un savi empatxat de *x*. Mrs. Evangelina Scorbitt, pel que fos, semblava estar disposada a conformar-se amb aquella afirmació.

—Molt bé, senyor Maston —replicà—, cadascú té el seu paper en aquest món. Continueu sent l'extraordinari calculador que sou! Lliureu-vos enterament als problemes d'aquesta obra immensa a què vós i els vostres amics penseu consagrar la vostra existència! Jo seré la «bona dona» que he de ser, i hi contribuiré amb la meva aportació econòmica...

—Per la qual cosa us estarem eternament agraïts! —respongué J. T. Maston.

Mrs. Evangelina Scorbitt s'enrojolà deliciosament, perquè experimentava pels savis o, si més no, per J. T. Maston una simpatia realment singular. ¿No és el cor d'una dona un abisme insondable?

Sí, era una obra immensa, aquella a la qual aquella rica vídua americana havia decidit dedicar importants quantitats de diners.

I vet aquí quina era aquesta obra i quin objectiu pretenien aconseguir els seus promotors.

Les terres àrtiques pròpiament dites comprenen, segons Maltebrun, Reclus, Saint-Martin i els geògrafs més autoritzats:

1) El Devon septentrional; és a dir, les illes cobertes de gel del mar de Baffin i de l'estret de Lancaster.

2) La Geòrgia septentrional, formada per la Terra de Banks i per nombroses illes, com ara les illes Sabina, Byam-Martin, Griffith, Cornwallis i Bathurst.

3) L'arxipèlag de Baffin-Parry, que comprèn diverses parts del continent circumpolar, anomenades Cumberland, Southampton, James-Somerset, Boothia-Felix, Melville i d'altres gairebé desconegudes.

En aquest conjunt, delimitat pel paral·lel 78, les terres s'estenen sobre un milió quatre-centes mil milles quadrades, i els mars, sobre set-centes mil milles.

Des d'aquest paral·lel, intrèpids descobridors moderns han arribat a avançar fins a les proximitats dels 84° de latitud i han pogut assenyalar algunes costes perdudes rere l'alta cadena de banquises, tot donant noms als caps, promontoris, golfs i badies d'aquestes vastes contrades que es podrien anomenar els Highlands àrtics. Però més enllà encara queda el misteri, l'irrealitzable desideràtum dels cartògrafs, i ningú no sap encara si l'infrafrankejable amuntegament dels gels del pol boreal oculta, en un espai de sis graus, terres o mars.

El cas és que l'any 189... el govern dels Estats Units va tenir la idea del tot inesperada de proposar l'adjudicació de les regions circumpolars encara no descobertes —regions de les quals una societat americana, que s'acabava de formar amb l'objectiu d'adquirir el casquet àrtic, sol·licitava la concessió.

Feia uns quants anys, és cert, la Conferència de Berlín havia formulat un codi especial per a ús de les grans potències, que no volen altra cosa que apropiar-se de béns aliens amb el pretext de colonitzar o d'obrir vies comercials. Malgrat tot, no semblava

que en aquelles circumstàncies fos aplicable el codi, perquè les terres polars no estaven pas habitades. Però, en qualsevol cas, com que el que no és de ningú és de tots i pertany a tot el món, la nova societat no pretenia «prendre», sinó «adquirir», per tal d'evitar reclamacions futures.

Als Estats Units no hi ha cap projecte, per molt audaç o poc realitzable que sigui, que no trobi gent disposada a buscar-li el cantó pràctic i el capital suficient per dur-lo a terme. Ja s'havia vist feia uns quants anys, quan el Gun Club de Baltimore es va proposar enviar un projectil a la Lluna amb l'esperança de tenir una comunicació directa amb el nostre satèl·lit. ¿No eren aquests ianquis emprenedors els que havien proporcionat les grans sumes necessàries per assolir aquella interessant temptativa? I, si es va dur a terme, ¿no era gràcies a dos dels membres d'aquell club, que van gosar afrontar els riscos d'aquella experiència sobrehumana?

Només cal que un Lesseps proposi qualsevol dia obrir un canal de gran secció a través d'Europa i d'Àsia des de la riba atlàntica fins als mars de la Xina; que algun pouater de talent s'ofereixi a perforar la Terra per arribar a les capes de silicats que es troben en estat fluid sobre els metalls en fusió, amb la intenció de penetrar fins al mateix foc central; que un electricista emprenedor vulgui reunir el corrent disseminat per la superfície del globus terraquí per tal de formar una inesgotable font de calor i de llum; que un enginyer agosarat tingui la idea d'emmagatzemar en enormes receptacles l'excés de les temperatures estivals per utilitzar-lo durant l'hivern a les zones castigades pel fred; que un hidràulic fora de sèrie intenti fer servir la força viva de les mareas per produir a voluntat calor o força; que es fusionin societats anònimes o en comandita per portar a bon port cent projectes d'aquesta mena..., i sempre trobareu els americans al cap-

davant dels subscriptors, i riuades de dòlars aniran a parar a les caixes socials, igual que els grans rius de l'Amèrica del Nord van a vessar-se a l'oceà.

Cal admetre, doncs, de la manera més natural, que l'opinió pública se sobreexcités tan singularment quan es va escampar la notícia —estranya, si més no— que les regions àrtiques estaven a punt de ser adjudicades al darrer i millor postor. I, d'altra banda, tampoc no era que s'hagués obert cap subscripció pública per adquirir-les, perquè els capitals necessaris ja s'havien reunit d'entrada. I ja es veuria després com aniria la cosa quan es tractés d'utilitzar les terres convertides en propietat dels nous adquiridors.

Utilitzar el territori àrtic!... Certament, aquella idea només podia haver germinat en cervells embogits!

I, amb tot, no hi havia res més seriós que aquest projecte.

Efectivament, es va adreçar un document als periòdics dels dos continents, als diaris europeus, africans, oceànics, asiàtics, al mateix temps que als americans. Acabava demanant una investigació *de commodo et incommodo* per part dels interessats. El *New York Herald* havia tingut la primícia del document. De manera que els innombrables abonats de Gordon Bennett van poder llegir en el número del 7 de novembre la comunicació següent, comunicació que es va escampar ràpidament pel món científic i industrial, i que fou apreciada de ben diverses maneres:

AVÍS ALS HABITANTS DEL GLOBUS TERRESTRE

Les regions del pol Nord, situades a l'interior dels 84° de latitud septentrional, encara no han pogut ser explotades per l'excel·lent motiu que no han estat descobertes.

Els punts extrems, en efecte, assenyalats pels navegants de nacionalitats diverses, són els següents:

82° 45', atès per l'anglès Parry el juliol del 1847, al vint-i-vuitè meridià oest, al nord de Spitzberg;

83° 20' 28", atès per Markham, de l'expedició anglesa de Sir John George Nares, el maig del 1876, al cinquantè meridià oest, al nord de la terra de Grinnell;

83° 35' de latitud, atès per Lockwood i Brainard, de l'expedició americana del tinent Greely, el maig del 1882, al quaranta-dosè meridià oest, al nord de la terra de Nares.

Es pot, doncs, considerar la regió que s'estén des del vuitanta-quatrè paral·lel fins al pol, en un espai de sis graus, com un domini indivís entre els diversos estats del globus, i susceptible essencialment de convertir-se en propietat privada després d'adjudicació pública.

I, segons els principis del dret, ningú no està obligat a restar en la indivisió. De manera que els Estats Units d'Amèrica, fent exercici d'aquests principis, han decidit provocar l'alienació d'aquest territori.

A Baltimore s'ha creat una societat, sota la raó social North Polar Practical Association, que representa oficialment la confederació americana. Aquesta societat es proposa adquirir la dita regió, aixecant acta regularment, cosa que li suposarà un dret absolut de propietat sobre els continents, illes, illots, roquissers, mars, llacs, rius i corrents d'aigua, siguin els que siguin, que actualment formen part de l'immo-ble àrtic, i tant de les glaceres eternes que el cobreixen com del que deixen al descobert en fondre's durant l'estiu.

Queda especificat que aquest dret de propietat no podrà caducar, ni tan sols en el cas que es produïssin modificacions, de la naturalesa que fossin, en l'estat geogràfic i meteorològic del globus terrestre.

Un cop posat això en coneixement dels habitants dels dos mons, totes les potències seran admeses a participar en l'adjudicació, que es resoldrà en profit del millor postor.